

С Т А Н О В И Щ Е

От проф. д-р Даниела Кирилова Дженева
АМГИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – гр. Пловдив
на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен
„доктор“

Автор: Душанка Градишки Иванова
Тема: „Ролята на Руската школа при създаването на балета в Америка
през XX век. Сравнителен анализ между Американската и Руска
балетни школи“

Научен ръководител: проф. Лиляна Драгулева

Авторът на дисертационния труд е балет-майстор със значителен творчески, педагогически и изпълнителски опит. Преследвайки своето изграждане като професионалист в областта на балета Душанка Градишки изминава дългия път от Държавното училище за музика и балет „Илия Николовски – Луй“ – Скопие където учи в периода 1979-1983 г. до Балетната академия на Сейнт Питърсбърг, Флорида където по настоящем е художествен ръководител и хореограф. Етапите на това възходящо развитие включва специализация в Балетна академия „Ваганова“ – Санкт Петербург, Русия през 1985 г. и 1986 г., както и дипломирането в две магистърски програми по балетно изкуство през 2000 г. в АМГИИ Пловдив – „балетна педагогика“ и „балетна режисура“. Това, че говори свободно 5 езика и помага в работата на изявен балетен специалист през годините: организира симпозиуми и семинари, участва

в международни конкурси, в съвременни танцови фестивали, член е на международни журита, води майсторски класове във Флорида, САЩ. Така натрупаните през годините знания и умения в областта на балетното изкуство и педагогика предопределят научните интереси на кандидата.

Предложеният дисертационен труд е посветен на възникването на балета в Америка и по-специално на ролята на Руската балетна школа при формирането му през XX век. Осъществени са 4 публикации по време на докторантурата, като две от тях са предварително изнесени доклади в рамките на „Международна научна конференция“ в АМТИИ. Приложеният Автореферат е с обем от 55 страници и точно и аналитично отразява съдържанието и идеите, изложени в дисертацията. Основният труд е с обем от 201 страници и е структуриран в увод, седем глави, изводи и научни приноси. Използваната библиография наброява 46 издания, от които почти всички са англоезични от библиотеките в Ню Йорк, Тампа, Маями и Сейнт Питърсбърг, Флорида. Посочени са 22 електронни адреса с публикации по темата. Предложения на вниманието ни текст се чете леко и увлекателно като определено излъчва компетентност и креативност. Още в началото докторанта синтезира посланието: *„Имаше безброй въпроси, но никакви отговори. Липсващите парченца от мозайката трябваше да бъдат открити и поставени на мястото им.“* В увода са изведени целта и задачите, но не са заявени категорично методите на изследването в докторската дисертация. Следва обзор на научните изследвания по темата. В глава първа се разглежда ролята на танца като социален феномен в Америка през XVII и XVIII в. Чрез глава втора плавно се преминава към първите прояви на танцовите артисти в Америка, разглежда се техния произход и прояви. С глава трета се навлиза в XIX в. и първите балетни прояви, повлияни от Фани Елслер. Следва глава четвърта, в която се разглежда стремежа за утвърждаване на нови танцови форми, продукт

на американската култура: Лой Фулър, Алън Мод, Айсидора Дънкан, Рут Сен-Дени, Тед Шоун и неговите мъже танцьори. В пълнота се разглеждат етапите от творчеството на Марта Греъм и характерните стилове за всеки от тях. За финал е изведен извод, че: *„В действителност балетът не успява да завоюва позиции в Съединените щати до началото на ХХ век.“* Глави пета и шеста са посветени на зараждането на балета в Америка и неговото развитие под руско влияние. Изследва се приноса на Анна Павлова, Михаил Мордкин, най-вече на Сергей Дягилев и Михаил Фокин. Анализират се емблематични произведения от ерата „Американския Ренесанс“, както е наречен този период на възход за балета. Последната глава е посветена на сравнителен анализ на Руската и Американската балетни школи. Заключение на труда е определено съдържателно включва категорични изводи за ролята на Руския балет, относно създаването и развитието на класическия балет в САЩ. За съжаление тези изводи не са изведени самостоятелно, а са обединени с приносите. Съдържанието е оставено за финал, без да са упоменати страници и затруднява работата с него.

Структурирането и самото изложение на текста създават впечатление повече за художествена литература от колкото за научна дисертация, но труда е съдържателен и постига категорични научни приноси. Избраната тема предизвиква интерес с това, че поставя актуални въпроси и извежда ползотворни изводи относно сравнителния анализ между Руската и Американска балетни школи. Докторантът познава състоянието на проблема „отвътре“, учила и специализирала по методиката на Руската школа, почти 20 години тя преподава и твори балет на територията на САЩ. Очевидно е, че освен богатия преглед на научната литература по темата тя постига самостоятелни съждения и приноси по основната цел на дисертацията – да проследи развитието на балета в Америка.

В заключение ще подчертая , че представеното ни задълбочено изследване в дисертационния труд „Ролята на Руската школа при създаването на балета в Америка през XX век. Сравнителен анализ между Американската и Руска балетни школи“, ведно с приложените доклади по темата, както и убедителните художествено-творчески и педагогически постижения на Душанка Градишки Иванова ми дават основание да предложа на уважаемото Научно жури да и присъди образователна и научна степен „доктор“ в ПН 8.3 „Музикално и танцово изкуство“, докторска програма „Хореография“, специалност: „Балетно изкуство“.

4.01.2021 г.

Подпис:

/проф. д-р Даниела Дженева/